

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

== **DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY, I LITERACKI POSWIECONY SPRAWOM MIEJSCOWYM, ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.** ==

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja № 28, telefon № 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 35.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej. Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8-9 wieczorem.

TEATR MIEJSKI KINEMATOGRAF PARYSKI

Urządzony według najnowszych wymagań. Telefon 334.

Program od Wtorku 2 do Piątku 5 Kwietnia włącznie
Kronika Gaumonta (natura) — Dida nienawidzi policję (komicz.)
Bobo lunatyk (kom.) — **TRYUMF KOBIETY** (dramat w 3 części.)

Nowości! Nad program! Nowości!
CZŁOWIEK BEZRĄK (momentalny artysta - malarz).
T. BARTONI wykona dużo interesujących nowych numerów negami.

Występ p. J. ŁĘTOWSKIEGO kuplecisty i humorysty z now. reper.
Anonim Od czwartku 4 do soboty 6 Kwietnia włącznie przedstawień kinematograficznych nie będzie. Od niedzieli 7 b. m. nowy świąteczny program i nowa niebywała atrakcja.

TEATR ODEON W. Krzemińskiego

II Aleja № 43.) TELEFON 4-77.
Najstarszy w Królestwie

Program od Soboty 30 do Środy 3 Kwietnia r.b. (włącznie)
Dzień wspaniałej dramaty z życia w 3-ech częściach:

ZBRODZIA POD MASKĄ

Część 1). Rywalki 2). Anonim 3). Niesłuszne podejrzenie.

programu dopełnia:
Pejzaże zimowe (natura) — Skandalini agentem matrymonialnym (kom.)
Nad program: **Katastrofa kolejowa w Rudnikach 26 Marca**
Pogrzeb Leopolda Werde, w d. 22 Marca, w Częstoch. zdjęcie własne

Na scenie: „Stryj przyjechał” Komedja w 1 akcie.
Reżyser W. Kielecki.

Komitet Nadzorczy

Towarzystwa Kredytowego miasta Częstochowy

zawiadamia pp. reprezentantów Towarzystwa, że zwyczajne zebranie reprezentantów, odbędzie się w dniu 11 Kwietnia 1912 r. o godzinie 6-jej po południu, w sali Towarzystwa „Lutnia”.

Przedmiotem obrad rzeczonego zebrania będzie:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Dyrekcji za dwunasty rok finansowy (1911) łącznie z wnioskiem Komitetu Nadzorczego i rozdzielenie czystego zysku, osiągniętego z operacji w roku 1911;
- 2) rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu wydatków administracyjnych i programu działalności Towarzystwa w roku 1912;
- 3) utworzenie od 1 Kwietnia 1912 r., posady pomocnika buchaltera i wyznaczenie temuż pensji etatowej;
- 4) rozpatrzenie sprawy budowy domu własnego dla Towarzystwa;
- 5) rozpatrzenie wniosków, jakie mogą być zgłoszone stosownie do § 77 ustawy Towarzystwa;
- 6) wybór 3 członków Komitetu Nadzorczego, 1 dyrektora i 2 zastępców dyrektorów na miejsce wychodzących.

W myśl uwagi do § 74 ustawy (według nowelli z 1911 r.) zebrania reprezentantów są prawomocne bez względu na liczebność przybyłych na zebranie reprezentantów. 0291

Księgarnia M. LIPSKIEJ bez Filii

CZĘSTOCHOWA, II Aleja № 23.

poleca WIELKI WYBOR NUT Na miejscu PIANINO S. BANASIKOWSKIEGO.

ZAWIERCIE 0306

Dr. Bronisław BARTKIEWICZ
(Chirurg) wyjechał, powróci 2 Maja.

Dr. Paweł BRONIATOWSKI
Nowy-Rynek Nr. 3. Telefon Nr. 34.
ChOROBY SKÓRNE I WENERYZACJE.
Przyjmuje od 8-11 r. i od 3-7 p.p.
Panie od 2-3 po południu. — Stosuje
wstrzykiwanie wrodziny Salvarsanu (NATA 508).

MIŁYNY buduje

FABRYKA TURBIN, MASZYN I KAMIENI
MECHANICZNYCH
KUZAWSKI, MIŁEWSKI I S-ka
w LUBLINIE.
Przedstawiamy na pow. Częstochowski i okolice
Jan Skalmierski BIURO Techniczne
Specjalność: Turbiny syst. Francisza,
Stoły walcowe,
Kamienie francuskie,
Kamienie sztuczne,
Kamienie piaskowe,
Maszyny czyszczące,
Perłaki,
Maszyny do kaszy łaman.
Ryflarki,
Gaza jedwabna,
Oskardy, perłiki,
Pędnie (transmisje),
Okucia do kamieni,
Okucia do pyli,
MOTORY — MASZYNY PAROWE

Cudowne dziecko.

Kiedy mnie na świat przyniosł traf (ocianem także zwany)
Wnet byłem do najpierwszych
przez ciotki zaliczony!
Na-mleko-m stał-mówił: Bel!
Na-trunek-zawszyc: cacy!
A kiedy mi butelki dwie
postawił kto na tacy,
Paluszkami wskazywałem wnet
Ile mówilem słowa:
„Miliutki, matulu, zabierz het!”
0296 A daj koniak Szustował!

Rto staje ten się cofa.

Prawem życia jest ruch. W tej olbrzymiej maszynie, jest nasza ziemia, nie stanąć niemoże, gdyż zatamowanie, choćby najdrobniejszego jej kółeczka, groziłoby zagładą. Ta zaś, w swym ruchu przedziwnym, jest załedwie małą częścią kolosu niezmiernego, bezgranicznego, jakim jest wszechświat, który cały w cudownej harmonii wiruje miljardami planet, nie przeszkadzając sobie i nawzajem — przeciwnie, ruchem tym warunkując swój byt.
Gdyby nam wolno było zapytać te miljardy światów, dokąd idą w swym szalonym pędzie, otrzymalibyśmy odpowiedź: do bytu do życia.
Na tym samym prawie ychu opiera się życie duchowe jednostek. Kto raz postawi stopę na kole pracy, czy to uwysłowie, czy ideowej, stanąć już nie może. Wprowadzenie w czyn idei jednej, rodzi drugą, trzecią i t. d. wiążą się ognia tego błogosławionego łańcucha, którego początek w ludzkiej niegoli, końca

zaś osiągnąć i okiem niepodobna — jest nim ludzka szczęśliwość.
„Już wszystkie dokonałem” — powie tylko albo krótkowzroczny, albo niedolny do czynu, nieskończoność! Nieskończoność w przyrodzie, nieskończoność duchowa!

Parawo ruchu ideowego doskonale maluje się w Liskowie, wsi w zapadłym kącie ziemi kaliskiej. Zdawałoby się że we wsi, oddalonej od szosy o 10 wiorst, a od najbliższej stacji kolejowej o 11 wiorst, trudno jest coś więcej ponad miarę zwykłej wsi, zbudować. Czego jednak niedokona dobra wola, w połączeniu z energią i wytrwałością. W Liskowie, pomimo tak niekorzystnego położenia gospodarczego, powstają ręczne wyrostki tាក់kie, wyrabiające samodzielnie pierwszorzędnej wartości, z którymi, dla ich trwałości, nawet mechaniczne fabryki rywalizować nie mogą.
Zawiazuje się spółka rolnicza i otwiera sklep udziałowy włościński. Dalej: wznosi się piętrowy dom ludowy, z dużą salą i estradą, w kturzej od do czasu gromadzi się ciemny do niedawna jeszcze lud wiejski, by posłuchać świątlnych rad i wskazówek prelegentów co do postępowania gospodarstwa wiejskiego, uprawy roli, lub pogadarek naukowych, rozpraszających mroki ich umysłów.
Organizuje się Straż ogniowa, wyrastają, jakoby za dotknięciem różdżki czarodziejskiej, kapele ludowe, w specjalnej wystawionym na ten cel budynku murowanym.

Zdawałoby się, że to już dosyć na wieś, odcięcą od świata.
Nie powiedział jednak tego ks. proboszcz Blizniński, twórca i wykonawca tych pomysłów, bo oto zawiązuje się Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe, które w pierwszym roku swego istnienia zióbiło 129,000 rb. obrotu.
Cyfrę same wymownie świadczą o potrzebie i usługach jakie Towarzystwo oddaje.

Wkrótce po tem powstaje Spółka mleczarska i otwiera w Liskowie, w nowozbudowanym w tym celu domu, masłarnię. Od kwietnia 1911 r. do Now. Roku 1912 przetworzyła ona 127,000 litrów mleka.
Z rozpoczęciem Now. Roku otwarto jej filje we wsiach: Zakrzynie, Koziałkowie, Goszczanowie i Chewie. Produkcja przetwora masta znacznie się powiększy.

Niestrudzony działacz jeszcze nie opuszcza rąk dla wypoczynku, bo oto dzięki pomysłowi ks. proboszcza Bliznińskiego, w Liskowie wkrótce otwartą będzie pralnia mechaniczna i piekarnia, w której wszyscy miejscowi włościanie będą mogli prać bieliznę i piec swe pieczywo.
Dwa ostatnie pomysły wprowadzone w życie na wsi, należą do genialnych. Zamiasł tyłu sił koblanych i godzin, strawionych przy mozolnej psacy prania uskuteczni to samo w bardzo krótkim czasie, m. szyna.
Zamiasł tyłu ognisk, dymiących z każdej chaty, a pochłaniających wiele drogiego dźńa drzewa, obsłuzuje wieś całą jedno palenisko — jeden piekarnik.

Przykład godny naśladowania. Idea! Bellamyego przyoblekła powoli i dość tylko ze on projektował uproszczenie codziennych mozolów życiowych, a przez zaoszczędzenie pracy i użytkowanego na ten cel materiału, udogodnienie i opiekuństwo pracy dopiero w roku 2000-ym. zaś, o ile zachemny świecił dobrym przykładem, romadniej na tę drogę wstąpił, dojdziemy do celu znacznie przedzej.
Szczelbi pozostało nam jeszcze wiele, lecz nie stawiamy w drodze.
Naprzód, z okiem utkwionem w zmniejszającą się ich ilość!
Marja Bojanowska.

Seminarja rzymsko-katolickie.

W komisji budżetowej Dumy państwowej, przed rozważeniem kosztów utrzymania duchownych zakładów naukowych wyznań obcych, poruszono sprawę zreformowania seminarjów rzymsko-katolickich.
Komisja uznała potrzebę tej reformy, a obecną na jej posiedzeniu, w charakterze przedstawiciela rządu, dyrektora departamentu wyznań obcych, Charuzin, również przyłączył się do tej opinii.
Mianowicie p. Charuzin oświadczył, że ministerjum spraw wewnętrznych stwierdziło fakt, iż seminarja rz.-katol. znajdując się w nader ciężkim położeniu, na co rząd nie może nie zwrócić uwagi.
Seminarja te bowiem nietylko przygotowują do służby duchownej osoby, powołane do niesienia posług religijnych dla danej ludności, lecz zarazem spełniają pewne funkcje państwowe, wskutek czego państwo, jak się wyraził p. Charuzin, zapatruje się na księży katolickich, jak na urzędników poniekiąd państwowych.
Z tego względu państwo również jest zainteresowane reformą seminarjów rzymsko-katolickich i zabezpieczeniem ich bytu.
P. Charuzin dodał, że ministerjum spraw wewnętrznych, przez departament wyznań obcych, stara się już obecnie zaspakajać pilne potrzeby tych seminarjów.

Nowe publikacje o kooperatywach.

Ruch kooperatywny w ostatnich czasach rozbuścił się znacznie. Co chwila powstają rozmaite spółki spożywcze, handlowe, rolne, mleczarskie. Najwięcej może i najlepiej rozwijają się spółki, mające na celu obroty pieniężne.
Spółki te powstają pod mianem banków, inne kas przemysłowców, inne jeszcze nazywają się towarzystwami wzajemnego kredytu, a wreszcie spółki najdrobniejsze, małomiasteczkowe lub wiejskie noszą nazwę towarzystw drobnego kredytu.
Ostatnich spółek mamy w Królestwie około 500, ale ich jeszcze na potrzeby

